

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Порівняльне правознавство»
на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Лаврик Галина Володимирівна
доктор юридичних наук, професор,
завідувач (начальник) кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-050-867-44-07
Електронна адреса	lavrykg@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.pravo.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2613

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» є формування цілісного бачення загальних закономірностей зародження, еволюційного розвитку і функціонування правових систем, їх сімей; місця правової системи України на правовій карті світу, а також навичок використання порівняльно-правової методології.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції 18 год., семінарські заняття 30 год., самостійна робота 42 год.)
Форми та методи навчання	Лекційні та семінарські заняття в аудиторії з використанням інформаційних технологій, самостійна робота із рекомендованими джерелами інформації поза аудиторними заняттями. Методи навчання - словесні, наочні, практичні - викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії (пояснювально-демонстраційний метод); закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання), на семінарських/практичних заняттях та перед семінарських індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ділових ігор, написання рефератів, есе, доповідей та їх тез.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль за кожним модулем програми навчальної дисципліни: відвідування лекційних занять; обговорення теоретичного та практичного матеріалу на семінарському занятті; відтворення термінологічного словника; тестування; виконання навчальних завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота; підсумковий контроль (відповіді на контрольні питання); екзамен на основі накопичувальної бально-рейтингової системи. Проміжна атестація.
Базові знання	Студенти повинні бути знайомі із загальними закономірностями зародження, еволюційного розвитку правових систем, їх об'єднань у правові сім'ї (типи, кола), вміти аналізувати відомі дослідникам пам'яток права, усвідомлювати нерозривність європейсько-правової та світової традицій, яка має беззастережний вплив на формування правової системи України.
Мова викладання	Українська.

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1).	Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (РН 1).
2.	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні (ЗК2).	Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (РН 8).
3.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3).	Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (РН 3).
4.	Здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК9).	Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами (РН 2).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
5.	Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України (СК 2).	Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу (РН 12).
6.	Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України (СК 4).	Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права (РН 10).
7.	Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК 13).	Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки (РН 4).
8.	Здатність аналізувати сучасні виклики і загрози для людини і суспільства, виявляти причини їх настання та можливі наслідки, усвідомлюючи свій професійний обов'язок і соціальну значущість (ДСК 17).	Вміти ідентифікувати сучасні виклики і загрози для людини і суспільства, виконувати обов'язки щодо їх нівелювання та усунення з урахуванням етичних норм і принципів професійної діяльності (ДРН 19).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекційного заняття) та питання теми (лекційного заняття)	Назва теми та питання семінарського (практичного) заняття	Завдання самостійної роботи в розрізі теми
1	2	3
Модуль I. Загальна (загальнотеоретична) компаративістика		
Розділ 1. Загальна характеристика порівняльного правознавства		
Тема 1. Загальна характеристика порівняльного правознавства		
1. Об'єкт та предмет порівняльного правознавства. 2. Методологія порівняльного правознавства. 3. Структура порівняльного правознавства. 4. Функції порівняльного правознавства. 5. Зв'язок порівняльного правознавства з іншими науками. 6. Класифікація досліджень у порівняльному правознавстві .	1. Об'єкт та предмет порівняльного правознавства. 2. Методологія порівняльного правознавства. 3. Структура порівняльного правознавства. 4. Етапи розвитку компаративістики. Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна. 5. Функції порівняльного правознавства. 6. Зв'язок порівняльного правознавства з іншими науками. 7. Класифікація досліджень у порівняльному правознавстві	Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою¹ до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання² .
Розділ 2. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства		
Тема 2. Правові системи як об'єкти порівняльного правознавства		
1. Правова система: поняття та риси. 2. Структура правової системи. Правова карта світу. 3. Класифікація правових систем. Мішані правові системи. Правові альянси.	1. Правова система: поняття та риси. 2. Структура правової системи. Правова карта світу. 3. Класифікація правових систем. Мішані правові системи. Правові альянси.	Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання .

¹ Тут і далі йдеться про **перелік джерел, основної та додаткової навчально-методичної літератури**, що розміщується в заключній темі кожного розділу навчально-методичного посібника для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» для студентів спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право».

² Тут і далі йдеться про **навчальні завдання**, що розміщується в кожній темі навчально-методичного посібника для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» для студентів спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право»

1	2	3
Тема 3. Правова система України серед правових систем сучасності		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Самобутність вітчизняної правової системи. 2. Особливі риси сучасної правової системи України. 3. Джерела українського права. 4. Місце правової системи України серед правових систем сучасності. 	<p>Завдання для самоконтролю знань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання.
Тема 4. Правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «правова сім'я». 2. Класифікація правових сімей. 3. Класифікація правових сімей Р. Давіда (Франція). 4. Класифікація правових сімей (правових кіл) К. Цвайгерта (Німеччина). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «правова сім'я». 2. Класифікація правових сімей. 3. Класифікація правових сімей Р. Давіда (Франція). 4. Класифікація правових сімей (правових кіл) К. Цвайгерта (Німеччина). 	<p>Завдання для самоконтролю знань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання.
Розділ 3. Європейське право		
Тема 5. Європейське право		
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика європейського права. 2. Система європейського права. 3. Принципи європейського права. 4. Джерела європейського права. 5. Вплив права ЄС на національні правові системи. Рада Європи. Європейський суд з прав людини. 	<p>Завдання для самоконтролю знань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання. Завдання для

1	2	3
		<p>самоконтролю знань</p> <p>1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту.</p> <p>2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.</p> <p>3. Виконати навчальні завдання.</p>
Модуль 2. Особлива (спеціальна) компаративістика		
Розділ 4. Романо-германська правова сім'я		
Тема 6. Романо-германська правова сім'я		
<p>1. Романо- германська правова сім'я, шляхи її формування та особливості. Публічне і приватне право.</p> <p>2. Норми романо-германського права та їхні характерні риси.</p> <p>3. Джерела права в романо-германському праві та їх різновиди.</p>	<p>1. Романо-германська правова сім'я, шляхи її формування та особливості. Публічне і приватне право.</p> <p>2. Норми романо-германського права та їхні характерні риси.</p> <p>3. Джерела права в романо-германському праві та їх різновиди.</p>	<p>Завдання для самоконтролю знань</p> <p>1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту.</p> <p>2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.</p> <p>3. Виконати навчальні завдання.</p>
Розділ 5. Правові системи, що тяжіють до романо-германської правової сім'ї		
Тема 7. Правові системи, що тяжіють до романо-германської правової сім'ї		
	<p>1. Латиноамериканське право. Періодизація формування латиноамериканського права.</p> <p>2. Особливості латиноамериканського права.</p> <p>3. Джерела латиноамериканського права. Інтеграція в Латинській Америці.</p> <p>4. Судові системи латиноамериканських держав.</p> <p>5. Скандинавське право. Особливості скандинавського права.</p> <p>6. Формування скандинавського права. Правова співпраця</p>	<p>Завдання для самоконтролю знань</p> <p>1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту.</p> <p>2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті.</p> <p>3. Виконати навчальні завдання.</p>

1	2	3
	<p>скандинавських держав. Уніфікація законодавства скандинавських країн. 7. Джерела права Скандинавських країн. 8. Особливості судової системи скандинавських країн.</p>	
Розділ 6. Англо-американська правова сім'я		
Тема 8. Англо-американська правова сім'я		
<p>1. Англо-американська правова сім'я, етапи її розвитку та особливості. Загальне право. Право справедливості та його співвідношення із загальним правом. 2. Джерела англо-американського права та їх різновиди. 3. Правова система США. Правові системи країн Співдружності Націй.</p>	<p>1. Англо-американська правова сім'я, етапи її розвитку та особливості. Загальне право. Право справедливості та його співвідношення із загальним правом. 2. Джерела англо-американського права та їх різновиди. 3. Правова система США. Правові системи країн Співдружності Націй.</p>	<p>Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання.</p>
Розділ 7. Релігійні правові системи		
Тема 9. Мусульманське (ісламське) право.		
<p>1. Поняття і ознаки мусульманського права. Течії і школи мусульманського права. 2. Джерела мусульманського права. Специфіка ісламського права. 3. Ісламське судочинство. 4. Особливості правових систем сучасних мусульманських держав. 5. Класифікація правових систем сучасних ісламських держав.</p>	<p>1. Поняття і ознаки мусульманського права. Течії і школи мусульманського права. 2. Джерела мусульманського права. Специфіка ісламського права. 3. Ісламське судочинство. 4. Особливості правових систем сучасних мусульманських держав. 5. Класифікація правових систем сучасних ісламських держав.</p>	<p>Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання.</p>
Тема 10. Індуське право		
	<p>1. Релігійно-філософські і соціальні основи індуського права. Риси індуського права. 2. Джерела індуського права. 3. Судова система стародавньої Індії. 4. Сучасне право Індії.</p>	<p>Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами,</p>

1	2	3
	Особливості судової системи Індії.	основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання .
Тема 11. Іудейське (єврейське) право		
	1. Періодизація іудаїзму. Іудейське право: поняття і риси. 2. Джерела іудейського права. 3. Важливі історичні віхи на шляху до незалежності Ізраїлю. Сучасне право Ізраїлю. 4. Судова система Ізраїлю.	Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання .
Тема 12. Канонічне право		
1. Християнство як основа канонічного права. 2. Характеристика канонічного права. Порівняння Східної і Західної християнської церкви. 3. Джерела канонічного права. Сучасне канонічне право.	1. Християнство як основа канонічного права. 2. Характеристика канонічного права. Порівняння Східної і Західної християнської церкви. 3. Джерела канонічного права. Сучасне канонічне право.	Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання .
Розділ 8. Традиційні правові системи		
Тема 13. Китайське право		
1. Філософські основи китайського праворозуміння. Конфуціанство. Легізм. 2. Китайське право до 1911 р. Правова система КНР у 1911–1949 рр. Правова система КНР з	1. Філософські основи китайського праворозуміння. Конфуціанство. Легізм. 2. Китайське право до 1911 р. Правова система КНР у 1911–1949 рр. Правова система КНР з	Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту.

1	2	3
1949 р. 3. Судова система КНР.	1949 р. 3. Судова система КНР.	2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання .
Тема 14. Японське право		
1. Періодизація формування правової системи Японії. 2. Джерела сучасного японського права. 3. Судова система Японії.	1. Періодизація формування правової системи Японії. 2. Джерела сучасного японського права. 3. Судова система Японії.	Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання .
Тема 15. Правові системи Африки		
	1. Періодизація генезису правових систем Африки. 2. Традиційне африканське право до XIX ст. 3. Африканське право в колоніальний період. 4. Африканське право в умовах становлення незалежності. 5. Джерела сучасного африканського права.	Завдання для самоконтролю знань 1. Скласти термінологічний словник до теми і підготуватися до понятійного диктанту. 2. Ознайомитися з джерелами, основною та додатковою навчально-методичною літературою до теми та підготувати опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті. 3. Виконати навчальні завдання .

Рекомендовані джерела інформації

Основні інформаційні джерела:

1. Порівняльне правознавство: навч. посіб. / І. С. Бойко, Б. В. Бабін; Одес. нац. мор. акад. 2-ге вид. випр. та допов. О.: Фенікс, 2011. 151 с.
2. Порівняльне правознавство: підручник / [упоряд.: Бисага Ю. М. та ін.]. Ужгород, Херсон: Гельветика, 2013. 230 с.
3. Порівняльне правознавство: підручник / С. П. Погребняк та ін.; за заг. ред. О. В. Петришина; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". – Харків: Право, 2012. 271 с.
4. Порівняльне правознавство: хрестоматія для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів: навч. посіб. Видання друге, змінене / уклад.: О.В.Петришин, О.В.Зінченко, Д.В.Лук'янов. Харків: Право, 2019. 1024 с.
5. Правова карта сучасного світу. Навчальний посібник / Петришин О.В., Зінченко О.В. Харків: Право, 2018. 508 с.

Додаткові інформаційні джерела:

Довідкова література

6. Антологія української юридичної думки. Том 1. Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права / Редкол.: Шемшученко Ю.С. (голова) та ін. Упорядники: Бабкін В. Д., Усенко І. Б., Пархоменко Н. М. Київ: Видавничий Дім: «Юридична книга», 2002. 568 с.
7. Порівняльне правознавство: антологія української компаративістики XIX – XX століть / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького [та ін.]; за ред. О. В. Кресіна; [упоряд.: О. В. Кресін, К. О. Черниченко, О. В. Ткаченко]. Київ: Логос, 2008. 414 с.
8. Порівняльне правознавство: Вітчизняні та зарубіжні спеціалізовані центри дослідження і викладання: Довідник / За ред. В.Н.Денисова. Київ: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2005. 192 с.
9. Правова доктрина України: у 5 т. Харків: Право, 2013. Т. 2: Публічно-правова доктрина України / Ю.Г. Барабаш, М.П. Кучерявенко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. 864 с.
10. Правова доктрина України: у 5 т. Харків: Право, 2013. Т. 1: Загальнотеоретична та історична юриспруденція / В.Я. Тацій, О.Д. Святоцький, С.І. Максимов та ін.; за заг. ред. О.В. Петришина. Харків: Право, 2013. 976 с.
11. Правова доктрина України: у 5 т. Харків: Право, 2013. Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В.С. Батиргарєєва та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова. 1240 с.
12. Правова доктрина України: у 5 т. Харків: Право, 2013. Т. 3: Доктрина приватного права України / Н.С. Кузнєцова, С.О. Харитонов, Р.А. Майданик та ін.; за заг. ред. Н.С. Кузнєцової. Харків: Право, 2013. 760 с.
13. Правова доктрина України: у 5 т. Харків: Право, 2013. Т. 4: Доктринальні проблеми екологічного, аграрного та господарського права / Ю.С. Шемшученко, А.П. Гетьман, В.І. Андрейцев та ін.; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. 848 с.
14. Англо-американська правова сім'я. Мішані правові системи. Методологія порівняльно-правових досліджень. Наднаціональна правова система. Релігійна правова сім'я. Романо-германська правова сім'я. Традиційна правова сім'я. / Зінченко О. В., Смородинський В.С., Лук'янов Д.В., Дамірлі М.А. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В.Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Право, 2017. – С. 12-19, 272-279, 298-301, 308-310, 659-661, 679-686, 789-795.

Підручники та навчальні посібники

15. Батлер У.Е. Місце пострадянських правових систем на правовій карті світу: Відкрита лекція / Пер. з англ. К.О. Черниченка. За ред. О.В. Кресіна. – Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Видавництво «Логос», 2009. 20 с.
16. Варга Ч. Правові традиції? У пошуках правових сімей і культур: Відкрита лекція / Переклад О.В. Ткаченка; за наук. ред. О.В. Кресіна. – Київ-Львів: ЗУКЦ, 2012. Серія науково-методичних видань «Академія порівняльного правознавства». Вип. 24. 24 с.
17. Васильєв С.В. Порівняльний цивільний процес. Підручник. Київ: Алерта, 2015. 352 с.
18. Кириченко В. М. Порівняльне конституційне право: модульний курс: навч. посібник. Київ: Центр учб. л-ри, 2012. 256 с.
19. Кучук А.М., Завгородня Ю.С. Юридична компаративістика: навч. посіб. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 112 с.
20. Методика вирішення юридичних задач (казусів): теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. / Б. Шлоер, В. Поєдинок, І. Лукач, О. Косілова; за заг. редакцією Р. Мельника. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 156 с.
21. Німецька методика права: навчальний посібник / Е. Соколов, С. Роснер, Р. Мельник. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 136 с.

22. Порівняльне правознавство у таблицях: навч. посібник. Видання 4-те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.
23. Петришин О. В. Порівняльне правознавство у таблицях: навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закл. і ф-тів / авт.-уклад.: О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк. Харків: Право, 2016. 164 с.
24. Правові системи сучасності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. С. Шемшученко та ін. ; за ред. Ю. С. Шемшученка; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ: Юридична думка, 2012. 490 с.
25. Порівняльне право Європи. Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції: посібник / О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов. Харків: Одиссей, 2002. 590 с.
26. Порівняльне правознавство: курс лекцій / Л. В. Голяк; Міжрегіональна академія управління персоналом. Київ: МАУП, 2004. 200 с.
27. Порівняльне правознавство: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. за напрямом підготовки «Право»] / І. С. Бойко; Одеська національна морська академія. Одеса: ОНМА, 2008. 116 с.
28. Порівняльне правознавство: навч. посіб. / О. О. Погрібний [та ін.]; заг. ред. О. Н. Ярмиш; Харківський національний ун-т внутрішніх справ. Харків: ХНУВС, 2006. 296 с.
29. Порівняльне правознавство: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [С. П. Погребняк та ін.]; за заг. ред. акад. О. В. Петришина; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Харків: Право, 2011. 271 с.
30. Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник / Уклад.: О.В.Петришин, О.В.Зінченко, Д.В.Лук'янов. Видання 4-те, змінене. Харків: Право, 2021. 164 с.
31. Старинський М. В. Порівняльне банківське право: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2006. 299 с.
32. Скакун О.Ф. Загальне порівняльне правознавство» як навчальна дисципліна: досвід і перспективи в Україні: Відкрита лекція. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Прикарпатський юридичний інститут Львівського державного університету внутрішніх справ, Видавництво «Логос», 2010. 20 с.
33. Тихомиров О.Д. Порівняльно-правові дослідження: проблеми визначення компаративної природи, наукознавчого осмислення та систематизації: Відкрита лекція. Київ-Львів: ЗУКЦ, 2012. 52 с.
34. Церковне (канонічне) право [Текст]: Підручник / В.І. Лубський, Є. А. Харьковщенко, В.М. Лубська, Т.Г. Горбатенко. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 640 с.
- Нормативні збірники та практичні посібники*
35. Всебічна підтримка європейської інтеграції та наближення законодавства України: Компендіум вибраних доробків Українсько-європейського дорадчого центру з питань законодавства (UEPLAC) Етап V. Київ: [б. в.], 2012. 504 с.
36. Конституції зарубіжних країн. Харків: ФІНН, 2009. 664 с.
37. «Пакти і Конституції» Української козацької держави: (до 300-річчя укладення) / НАН України, Ін-т історії України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Львів: Світ, 2011. 440 с.
- Монографії, брошури, наукові публікації в журналах та інших періодичних виданнях*
38. Актуальна тема номера «Взаємодія правових систем як предмет порівняльного правознавства» (частина 1) [статті] / Зайтай І., Ватсон А., Легран П. та інші. Право України. 2013. № 1-2. С.13-494.
39. Актуальна тема номера «Національна доктрина порівняльного правознавства» [статті] / Батлер В., Тихомиров О., Барга Ч. та інші. Право України. 2019. № 3. С.15-315.
40. Актуальна тема номера «Порівняльне правознавство: сучасні виміри» [статті] / Шемшученко Ю., Варга Ч., Ткаченко О. та інші. Право України. 2013. № 3-4. С.15-315.
41. Бабич І. Становлення порівняльного правознавства як науки та навчальної дисципліни: історичний аналіз. Юридична Україна. 2006. № 11. С. 17-19.
42. Батлер У.Е. Мудрість порівняльного правознавства: збірник статей / упор. і наук. ред. О.В. Кресін. Київ: Логос, 2019. 572 с.
43. Бехруз Х. Релігійні та світські норми в правових системах ісламських держав. Порівняльне правознавство. 2012. № 3-4. С. 120-129.
44. Інтеграція правової системи України в Європейський простір: стан та шляхи розвитку: монографія / В.Г. Гриценко, Є.Ю. Соболя, Л.Т. Рябовол, В.М. Кондратенко, Т.М. Мілова; за ред. В.Г. Гриценка, Є.Ю. Соболя. Кропивницький: ПолімедСервіс, 2018. 336 с.
45. Зінченко О.В. Порівняльний аналіз конституцій Польщі і Франції 1791 р. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2016. № 1(28). С.163-171.
46. Кресін О.В. Порівняльне правознавство у XIX – XX століттях: проблеми становлення: Монографія. К.: Логос, 2011. 294 с.
47. Лаврик Г.В. Статут цивільного судочинства 1864 р. і Цивільно-процесуальний кодекс 1895 р. як моделі цивільного судочинства в українських землях в складі Російської імперії та Австро-Угорщини в другій половині XIX ст. – на початку XIX ст. [Текст]. Порівняльно-аналітичне право. Електронне наукове фахове видання. Ужгород: УжНУ, 2016. № 3. С. 15-22.
48. Леже Раймон. Великие правовые системы современности: сравнительно-правовой поход. Москва: Волтерс Клувер, 2009. 584 с.

49. Лук'янов Д.В. Релігійні правові системи в сучасному світі: монографія. Харків: Право, 2015. 352 с.
50. Львова О. Порівняльне правознавство: методологічне значення. Часопис Київського університету права. 2005. № 2. С. 32-37.
51. Малишев Б.В. Правова система (телеологічний вимір): монографія. Київ: «ВД «Дакор», 2012. 364 с.
52. Мороз Ф. Порівняльне правознавство: Історична ретроспектива й нові виклики: [за матеріалами круглого столу]. Юридичний вісник України. 2015. 19-25 груд. (№ 50). С. 14-15.
53. Павліченко Є. В., Голинська М. І. Становлення порівняльного правознавства та порівняльно-правової методології. Правовий часопис Донбасу. 2019. № 1. С. 18–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2019_1_5
54. Політико-правові механізми формування національної ідентичності населення Донбасу: Наукова записка / Кресіна І.О. (керівник авт. кол.), Шемшученко Ю.С., Горбатенко В.П., Лойко Л.І., Кресін О.В., Стойко О.М. Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. 116 с.
55. Порівняльне правознавство (правові системи світу) / Ю. С. Шемшученко [та ін.]; ред. Н. М. Оніщенко; Інститут законодавства Верховної Ради України, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ: Парламентське видавництво, 2008. 488 с.
56. Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: збірник наукових праць / за ред. Ю.С. Шемшученка, В.П. Тихого, М.М. Цимбалюка, І.С. Гриценка; упор. О.В. Кресін, І.М. Ситар. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 652 с.
57. Порівняльне правознавство (теоретико-правове дослідження) /О. Л. Копиленко [та ін.]; наук. ред. Н. М. Оніщенко; відп. ред. О. В. Зайчук; Інститут законодавства Верховної Ради України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. Київ: Фенікс, 2007. 430 с.
58. Порівняльне правознавство у системі юридичних наук: проблеми методології: монографія / [Кресін О. В. (кер. авт. кол.) та ін.]; за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького Нац. акад. наук України. Київ: [б. в.], 2006. 256 с.
59. Правова система України в епоху глобалізаційного поступу; монографія / О.Є. Гіда, О.М. Костенко, О.А. Радзвілл [та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.К. Матвійчука. Київ: ВНЗ «Національна академія управління», 2014. 492 с.
60. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності: монографія / за заг. ред. проф. Ю.Л. Бошицького; Київський університет права НАН України. Київ: Кондор-Видавництво, 2012. 616 с.
61. Саїдов А. Порівняльне правознавство та закономірності розвитку права в умовах глобалізації. Право України. 2012. № 3/4. С. 463-472.
62. Стецюк П. Перша Конституція Польщі (1791): спроба правового аналізу [Текст] = The First Polish Constitution (1791): Attempted Legal Analysis: наук. вид. / П. Стецюк; Укр.-Пол. Клуб Конституціоналістів, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т, Вища шк. права і адмін. в Перемишлі (Польща). Львів: Астролябія, 2010. 112 с.
63. Сучасні проблеми порівняльного правознавства: зб. наук. праць / за ред. Ю.С. Шемшученка, Я.В. Лазура; упор.: О.В. Кресін, М.В. Савчин. Ужгород Київ: Вид-во «Говерла», 2015. 218 с.
64. Тихомиров О. Юридична компаративістика і порівняльне правознавство: наукознавчий підхід. Південноукраїнський правничий часопис. 2006. № 1. С. 66-70.
65. Удовика Л.Г. Формування теорії правової системи у юридичній науці (Ч. 1). Часопис Київського університету права. 2019. № 3. С. 12-20. URL: http://kul.kiev.ua/KUP/flash/map/CHAS19_3.pdf
66. Удовика Л.Г. Формування теорії правової системи у юридичній науці (Ч. 2). Часопис Київського університету права. 2020. № 13. С. 26-33. URL: http://kul.kiev.ua/KUP/flash/map/CHAS19_3.pdf
67. Харитонов Є., Харитонova О. Деякі питання класифікації європейських систем приватного права. Порівняльне правознавство. 2012. № 3-4. С.177-196.
68. Шигаль Д. А. До питання щодо розмежування понять порівняння, порівняльного, порівняльно-історичного, порівняльно-правового та історико-правового порівняльного методів. Форум права. 2012. № 3. С. 828-832.
69. Halmai, Gábor, Constitutionalism, Law, and Religion in Israel: A State's Multiple Identities. Journal of Civil and Legal Sciences. (June 16, 2016). URL: <file:///C:/Users/Home/Downloads/SSRN-id2796518.pdf>
70. Foundations of comparative law: methods and typologies / Ed. by W.E. Butler, O.V. Kresin, Iu.S. Shemshuchenko. – London: Wildy, Simmonds & Hill Publishing, 2011. – 354 p.

Автореферати дисертацій, дисертацій

1. Галузева юридична компаративістика: загальнотеоретичне дослідження: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Харитонов Р.Ф.; Нац. ун-т «Одеська Юридична Академія». Одеса, 2016. 208 с.
2. Методологічні правила порівняльно-правових досліджень: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Баранова Ю. О.; Нац. ун-т «Одеська Юридична Академія». Одеса, 2015. 193 с.
3. Національне право в умовах глобалізації (загальнотеоретичний аспект): Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Л.О. Васечко; Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ, 2011. 20 с.

4. Функціоналістська парадигма порівняльно-правових досліджень: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12 / О. В. Ткаченко; Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2011. 20 с.
5. Релігійно-правові системи світу: порівняльно-правове дослідження: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Д. В. Лук'янов; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків, 2016. 407 с.
6. Тлумачення міжнародних договорів національними судами: європейський досвід та українська практика: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Зверев Є.О.; Нац. ун-т «Києво-Могилянська Академія». Київ., 2015. 227 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

Microsoft Word.

Microsoft Excel.

Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Порівняльне правознавство: Завдання для аудиторного тестування студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право» / Г.В. Лаврик . URL: <http://10.0.0.176/>

2. Порівняльне правознавство: Дистанційний курс з дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право» освітньо-професійна програма «Право». URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2613>

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. URL: <https://www.google.com.ua>

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. URL: <https://ials.sas.ac.uk/library>

2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. URL: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.

3. Інститут історії України НАН України: офіційний сайт. URL: <http://history.org.ua/>

4. Електронний каталог бібліотеки Полтавського університету економіки і торгівлі: веб-сайт. URL: <http://catalog.uccu.org.ua/opacunicode/>

5. Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника: офіційний сайт. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/>

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Інтернет-сторінка. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. URL: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.

8. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: офіційний сайт. URL: <http://nplu.org/>

9. Національна історична бібліотека України: офіційний сайт. URL: <http://nibu.kiev.ua/>

10. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. URL: <http://www.nplu.org/ua/resources/resources.htm>.

11. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Політематична база даних статей з періодичних видань. URL: <http://analytic.nplu.org/>.

12. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Каталог статей зі збірників наукових праць. URL: <http://stt.nplu.org/>.

13. Повні тексти юридичних книг (бібліотека Князева). URL: <https://www.ebk.net.ua/>

14. Українська Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка

15. Читиво. Вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури. URL: <https://chtyvo.org.ua/>

16. Юридична бібліотека. URL: <http://pravo.biz.ua/>

17. Lib.com.ua - амбітний проект групи ентузіастів, покликаний створити найбільшу в Україні онлайн-бібліотеку. URL: <https://lib.com.ua/uk/>

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів

без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; Положення про зарахування результатів неформальної освіти.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): обговорення теоретичного питання на семінарському занятті /складання термінологічного словника(1 балів); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 балів); поточна модульна робота (5 балів)	20
Модуль 2 (теми 6-15): обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (1 балів); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бали); поточна модульна робота (10 балів)	40
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни